

JÄRVA VALLA ÕPILASMALEVA RISKIANALÜÜS

1. SISSEJUHATUS

Järva valla õpilasmaleva riskianalüüs on koostatud lähtudes töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 10¹ lõikest 2 ja § 13 lõike 1 punktist 3.

Käesoleva riskianalüüsi eesmärk on:

- selgitada välja Järva valla õpilasmalevas heakorratöötajatena töötavate 13-18-aastaste ja koolikohustuslike alaealiste töötamisel esineda võivad terviseohtlikud ohuolukorrad ja neid põhjustavad faktorid;
- hinnata ohuolukorra tagajärgi ja toimumise tõenäosust;
- selgitada välja, missuguseid kaitsevahendeid on vaja rakendada ja kas olemasolevad meetmed on piisavad.

Riskianalüüsi põhjal koostatakse tegevuskava riskide vähendamiseks töökeskkonnas.

1.1. Mõisted ja terminid

Riskianalüüs – protsess, mis hõlmab piirväärtuste ja piirnormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist. Riski suurust hinnatakse tagajärje raskuse ja kahju tekkimise tõenäosuse suhtes. Riskianalüüsil tuleb hinnata nii iga üksiku riski suurust kui ka summaarse riski (erinevate riskide) suurust.

Tagajärg – hädaolukorra põhjustanud sündmuse või sündmuste ahela poolt tekitatud kahju inimeste elule ja tervisele, varale ning keskkonnale.

Oht – võimalike vigastuste ja muude tervisekahjustuste põhjustaja. Ohu all mõistetakse kõike, mis võib tekitada kahju inimese varale või tervisele.

Risk – võimalike vigastuste ja muude tervisekahjustuste tekkimise raskuse aste ja tõenäosus ohtlikus olukorras. See võib tähendada suuremat või väiksemat võimalust, et keegi saab ohu tõttu kannatada.

Käesolevas riskianalüüsis kasutatakse BS 8800 viie astme riskihindamise maatriksit.

Riski suurus (tase) = tõenäosus x tagajärg

Tagajärjed Tõenäosus	Mõõdukalt kahjulik	Keskmiselt kahjulik	Väga kahjulik
Väga ebatõenäoline	Madal (I)	Madal (II)	Keskmine (III)
Tõenäoline	Madal (II)	Keskmine (III)	Kõrge (IV)
Väga tõenäoline	Keskmine (III)	Kõrge (IV)	Kõrge (V)
☐ <i>Väga ebatõenäoline:</i> ei tohiks ilmnedagi töötaja kogu töötamise aja jooksul kordagi.	☐ <i>Mõõdukalt kahjulik:</i> õnnetused ja haigused, mis ei põhjusta pikaajalisi kahjustusi (näiteks kerged haavad, silmääriritus, peavalu jms).		
☐ <i>Tõenäoline:</i> võib ilmnedagi töötaja kogu töötamise aja jooksul ainult paar korda.	☐ <i>Keskmiselt kahjulik:</i> õnnetused ja haigused, mis põhjustavad küll kergeid, aga pikaajalisi või reeglipäraselt korduvaid kahjustusi (näiteks haavad, kerged luumurrud, teise astme põletushaavad piiratud		

	osal kehapinnast, nahaallergia jms).
☒ <i>Väga tõenäoline:</i> võib ilmnedatöötaja kogu töötamise aja jooksul korduvalt.	☒ <i>Väga kahjulik:</i> õnnetused ja haigused, mis põhjustavad raskeid ja püsivaid kahjustusi ja/või surma (näiteks amputatsioon, puuet põhjustavad rasked luumurrud, teise ja kolmanda astme põletushaavad suurel osal kehapinnast jms).

1.2. Abinõude kavandamine

Abinõusid kavandatakse järgmiselt:

Riski suurus (tase)	Vajalikud ettevaatusabinõud
Risk on kõrge ja hinnatud lubamatuks	Riski vähendamine on koheselt vajalik. Ettevaatusabinõusid tuleb rakendada kiiresti. Ohtlikku tööd ei tohi jätkata enne, kui on vähendatud riski suurus. Ohtlikku tööd võib jätkata, kuid kõik ohustatud isikud peavad teadma riski suurus ning ohtlik töö tuleb võimalikult kiiresti lõpuni viia. Juhul kui riski kõrvaldamine on vältimatu. Ettevaatusabinõud tuleb koheselt rakendada. Ohtlikku tööd ei tohi alustada. Ohtlik töö tuleb koheselt peatada riski kõrvaldamiseni.
Risk on keskmine ja hinnatud lubatavaks	Tuleb rakendada ettevaatusabinõusid. Rakendamiseks võib kavandada sobiva aja. Ettevaatusabinõude tasuvust tuleb väga täpselt kavandada. Kui riskiga kaasnevad eriti rasked tagajärjed (nt raske tööõnnetus või tulekahju), tuleb ohuolukorra tekkimise tõenäosust täpsemalt kindlaks teha.
Risk on madal ja hinnatud lubatavaks	Vaja tagada, et risk püsiks madal ka edaspidi. Abinõusid ei tule tingimata rakendada. Leida paremaid lahendusi, mis ei tekitaks lisakulutusi. Olukorda tuleb jälgida riskide kontrollimiseks.

2. TÖÖRUUMI JA -KOHA KUJUNDUS JA SISUSTUS NING TÖÖÜLESANDED

Järva valla õpilasmalevas osalevad õpilased töötavad Järva vallas heakorratöödel vabas õhus (parkides, asutuste ümbruses, kõnniteedel, spordiväljakutel, avalikel haljasaladel) ning hallatavate asutuste (lasteaiad, raamatukogu, noortekeskused, kultuurimajad, seltsimajad, koolid) ruumides, mis on kujundatud vastavalt asutuse spetsiifikale.

Ruumid, kus õpilased töötavad, on sisustustatud büroomööbli ning koolidele ja lasteaedadele spetsiifilise mööbliga (lauad, toolid jne).

2.1. Tööülesanded ja -vahendid heakorratöödel

Õpilaste tööülesanded ja -vahendid heakorratöödel on järgmised:

2.1.1. okstest ja lehtedest muru ning pinnase puhtaks rehitsemine, muru seest väiksemate kivide ja muu prahi kokku korjamine, kasutades reha, labidat ja ämbrit;

2.1.2. liivaplatside (sh rannaala), lillepeenarde, põõsa aluste rohimine ja puhastamine umbrohest, okstest ja muust prahist, kasutades kõblast, reha ja ämbrit;

2.1.3. taimede istutamine, kastmine, kasutades istikute kaste, istutuskühvli ja kastekannu (arvestatud raskuse tõstmisel mitte üle 5 kg);

2.1.4. kooremultši vahetamine peenardes, kasutades tasandamiseks reha;

- 2.1.5. kõnniteede, kivijalgteede ja haljasalade äärte ja kivivahede puhastamine prahist ja umbrohost, samblast, mullast ja muust prahist, kasutades kühvlit, spetsiaalset kivivahe puhastajat, harja, ämbrit, labidat ja aiakäru;
- 2.1.6. hoonete ümbruse koristamine prahist, pühkimine käsiharjaga, muruala riisumine;
- 2.1.7. spordiväljakute, jooksuradade puhastamine prahist, umbrohost, kasutades reha ja harja;
- 2.1.8. kooremultši laiali ajamine terviseradadel, tasandamiseks kasutatakse reha;
- 2.1.9. stendide puhastamine kinnitusvahenditest, kasutades spetsiaalseid tange ja kaitseprille;
- 2.1.10. spordiväljaku puhastamine prahist, umbrohost (võrkpalliplats, tenniseväljak);
- 2.1.11. väikeste esemete pesemine puhta veega;
- 2.1.12. hekkide pügamine, kasutades käsihekikääre või oksatange;
- 2.1.13. värvimistööd värskes õhus, noortele lubatud värvidega.

2.2. Tööülesanded ja -vahendid töödel siseruumides

Õpilaste tööülesanded ja -vahendid siseruumides on järgmised:

- 2.2.1. ruumide üldine koristamine: põrandate, seinte, akende ja muude väikesemõõduliste esemete puhastamine ja pesemine lapi ja harjaga, selle juures kergete mööbliesemete liigutamine ja kergete esemete (vaipade jms) kloppimine;
- 2.2.2. prahi kokku korjamine ja kogumiskohta viimine, kasutades harja, kühvlit ja ämbrit;
- 2.2.3. raamatute sorteerimine, parandamine, ajalehtede arhiveerimine;
- 2.2.4. lastele õppevahendite valmistamine, kasutades paberit, pappi, liimi ja kääre.

2.3. Töövahendite ja nende kasutamise ning töökorralduse sobivus alaealisele töötajale

Punktides 2.1. ja 2.2. nimetatud tööd on alaealistele jõukohased ning tööde teostamiseks kasutatavad vahendid on ka tavaelus igapäevaselt käsitletavad töövahendid, mille kasutamine on 13-18-aastastele õpilastele jõukohane ning sobiv.

Teostatavad tööd on lihtsat laadi, ega nõua suurt kehalist ega vaimset pinget, ei ohusta alaealiste tervist, kõlblust ega takista alaealise hariduse omandamist, sest töötamine toimub koolivaheajal.

Tööd tehakse 4 tundi päevas, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Ohutusabinõuna kasutatakse töökindaid ja kaitseprille ning peetakse puhke- ja joogipause.

3. TÖÖKESKKONNA OHUTEGURITE MÕJU ALAEALISE TÖÖTAJA TERVISELE

Tööülesannete ohutegurid, vastav tase ning riskide maandamise tegevused on analüüsitud tabelis 3.1. Ohutegurid.

3.1. OHUTEGURID:

Tööülesanne	Risk/oht	Riski tase	Tegevus riski maandamiseks
Siseruumides pesemine, koristamine	Kokkupuude puhastusvahenditega	II	Kaitsekinnaste kandmine, töövõtete selgitamine
	Sundasendis töötamine	II	Puhkepauside tegemine
	Märjal pinnal libisemine	II	Juhendamine õigest käitumisest ja õigete jalatsite kandmisest
	Akende kõrgemalt pesemine	II	Teleskoopvarte kasutamine, madalal treppredelil töötades üks peseb, teine julgestab
	Allergiad tolmu/vahendite vastu	II	Tehtavate tööde tutvustamine noortele ja vanematele; allergiarohtude kaasas kandmine (tolm), vajadusel respiraatorit kanda, noorte jaoks ohutute ja võimalusel allergiavabade puhastusvahendite kasutamine
Haljastus-, puhastus- ja koristustööd väljas (rohimine, riisumine, mullatööd, pühkimine, stendide puhastamine) lisaks aiasaaduste koristamine	Ilmastikumõjud (päikesepiste/päikesepõletus, ülekuumenemine)	III	Sobiva riietuse kandmine, (peakate!) päikesekaitsevahendite kandmine, puhkepausid jahedas ja varjulises kohas, piisavalt joogivett
	Allergiad taimemahlade/õietolmu vastu, putukahammustused, kriimustused (põõsad, võsa)	III	Noorte eelnev juhendamine (ja lapsevanemate) ohust teavitamine, peale tööpäeva iseenda kontrollimine (puugioht), vajadusel allergiarohtude kaasa võtmine, õige riietus
	Komistamine, kukkumine	II	Kividele, puujuurtele, muude ebatasasuste ja valesti asetatud tööriistadele tähelepanu suunamine, eelnev instrueerimine
	Prahi (klambrid, knopkad) silma sattumine	II	Spetsiaalsete tangide kasutamine, kaaslasega töötades ohutu vahe hoidmine, kaitseprillide kandmine
	Vigastused töövahenditega ebaõigest ja mittesihipärasest ümberkäimisest	II	Eelnev instrueerimine õigetest töövõtetest, kaitsekinnaste kandmine, jälgimine
Prügi koristamine	Kokkupuude ohtlike jäätmetega ja bioloogiliste mõjuritega	II	Kaitsekinnaste kandmine, töövõtete selgitamine
	Ilmastikumõjud (päikesepiste/päikesepõletus)	III	Sobiva tööriietuse kandmine, peakatte kandmine, päikesekaitsevahendite kandmine, puhkepausid jahedas, varjulises kohas, piisavalt joogivett
	Allergiad taimemahlade/õietolmu vastu, putukahammustused.	III	Noortele eelnev juhendamine (ja lapsevanemate) ohust teavitamine, soovituslik vaksineerimine (puugid) vajadusel allergiarohtude kaasa võtmine, puugikontroll
Varingu või muu kukkuvat eseme alla jäämine	Puuriida ümberkukkumise oht	II	Puude riita ladumise tehnika õpetamine, eelnev juhendamine ja pidev järelevalve, paraja kõrgusega riida ladumine
Prahi vedamine, esemete tõstmine, vaipade kloppimine, taimede kastmine	Raskuste teisaldamise oht	II	Alla 16aastaseid raskusi ei teisalda (raskus 5kg ja enam); ämbrid, kastekann, aiakäru pooltäis
Hekkide pügamine, okste, paberi, papi lõikamine	Teravate tööriistadega torkida saamine, sisselõiked, jala peale kukkumine	II	Eelnev instrueerimine õigetest töövõtetest, mitte lõigata tera enda poole, kinniste, tugevate jalanõude kandmine.
Värvimistööd	Uimasus, peavalu, värvi naha peale sattumine	II	Nõuetele vastavate (alaealistele lubatud) värvide kasutamine, vajadusel isikukaitsevahendite kasutamine, tööd teostada värskes õhus
Heakorratööd maantee ääres või muu liiklusrikka koha läheduses	Autolt löögi saamine	II	Eelnev instrueerimine, töötamise ala tähistamine vastavate liikluskorraldusvahenditega, kanda helkurvesti.

3.2. Isikukaitsevahendid

Isikukaitsevahend (IKV) on inimese seljas, peas, jalas või käes kantavat või hoitavat vahend, mis on konstrueeritud ja valmistatud inimese kaitsmiseks tema elu ja tervist ohustava teguri eest. Tööandja poolt määratud IKV-d on kohustuslikud, et ära hoida õnnetusi.

Tööandja vastutab selle eest, et isikukaitsevahend:

- vastaks täielikult kaitsevajadusele;
- ei põhjustaks liigset koormust ega vähendaks töötaja nägemist või kuulmist korrigeerivate vahendite toimet;
- sobiks kasutajale;
- sobiks kasutada kindlates tööoludes; vastaks ergonoomianõuetele ning oleks kooskõlas töötaja terviseseisundiga.

Kui on vaja kasutada mitut IKV-d, peavad nad omavahel sobima.

Järva valla õpilasmaleva töötajad kasutavad isikukaitsevahenditena töökindaid, kaitseprille, vajadusel respiraatorit, helkurvesti.

3.3. Alaealise töötaja juhendamine ja väljaõpe

Tagamaks malevalaste teadlikkust tööohutusest, töödega seotud riskidest ning nende maandamise võimalustest tutvustatakse käesolevat dokumenti eelnevalt noortele ja lapsevanematele. Lisaks toimub iga malevarühma tegevuse aluses üldine tööohutuse alane teavitamine ja õigete töövõtete kasutamise koolitus. Täiendavalt korraldatakse rühmajuhendajate poolt konkreetse töö ohutus üle iga töö alguses.

4. KOKKUVÕTEKS

Riskide kontrollimist tehakse pidevalt igapäevase töö käigus. Tööd tehakse aeg-ajalt jälgida olukordi, mis võib töö tegemisel olla ohtlik töötajale endale, töökaaslastele, tootele või ettevõttele. Tuleb ennetada olukordi, et tööd tehakse võiks tööprotsess kulgeda valesi või kui ei lähe plaanipäraselt, siis kuidas kontrollida olukorda.

Ergonoomilisest vaatenurgast lähtudes ei ole ükski töö kunagi päris ohutu. Ohutus sõltub väga palju töö tegijast endast ning teistest kaasosalistest. Ohtude omapoolseks minimeerimiseks on vaja, et töötajad ja tööandjad teevad tõhusat koostööd.

Käesoleva riskianalüüsi käigus on välja selgitatud võimalikud ohutegurid, mis võivad ohustada Järva valla õpilasmaleva töötajaid tegevuse läbi nende töökohtadel.

Üldine maleva ohutuse olukord on rahuldav ning kõik riskid ja ohud on eelnevalt maandatavad ning võimalikud vältida, kui noori ja nende vanemaid eelnevalt instrueerida, anda mõistlikke ja kasulikke soovitusi ning teostada töö tegemise käigus piisavalt järelevalvet ja olla noortele toeks.

Kuna arvestatav risk on nakatuda erinevatesse nakkushaigustesse, sh loomade poolt levivad nakkused nagu puukentsefaliit või marutaud, peab lapsevanemaid tingimata ohtudest teavitama ja soovutama võimalusel lapsi vaktsineerida.

(allkirjastatud digitaalselt)

Arto Saar

Vallavanem